

R O M Â N I A  
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE  
Completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Decizia nr. 16/2018 Dosar nr. [3027/1/2017](#)

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 5 martie 2018

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 319 din 11/04/2018

Gabriela Elena Bogasiu - vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului

Lavinia Curelea - președintele delegat al Secției I civile

Eugenia Voicheci - președintele Secției a II-a civile

Ionel Barbă - președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Nina Ecaterina Grigoraș - judecător la Secția I civilă

Florentin Sorin Drăguț - judecător la Secția I civilă

Rodica Susanu - judecător la Secția I civilă

Cristina Petronela Văleanu - judecător la Secția I civilă

Nicoleta Țândăreanu - judecător la Secția I civilă

Marian Budă - judecător la Secția a II-a civilă

Minodora Condoiu - judecător la Secția a II-a civilă

Carmen Trănica Teau - judecător la Secția a II-a civilă

Roxana Popa - judecător la Secția a II-a civilă

George-Bogdan Florescu - judecător la Secția a II-a civilă

Iuliana Măiereanu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Veronica Năstasie - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Emilia Claudia Vișoiu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Viorica Trestianu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Liliana Vișan - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept investit cu soluționarea Dosarului nr. 3.027/1/2017 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27<sup>5</sup> alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (Regulamentul).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27<sup>6</sup> din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov - Secția contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 4.833/62/2016, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind depus de către intimata-pârâtă punct de vedere formulat în scris privind chestiunea de drept supusă judecării. La dosar au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești relevante ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, președintele Completului pentru dezlegarea unor

chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile, iar completul rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

## ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

### I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Brașov - Secția contencios administrativ și fiscal a dispus, prin Încheierea din data de 27 septembrie 2017, în Dosarul nr. 4.833/62/2016, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept vizând interpretarea și aplicarea art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare, coroborat cu art. 7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.850/2006, cu modificările ulterioare, în sensul stabilirii:

- dacă perioada la care se referă art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006, cu modificările ulterioare, este perioada care începe exact de la data deschiderii procedurii insolvenței, înainte sau înapoi cu 3 luni sau această perioadă poate cuprinde oricare 3 luni calendaristice anterioare sau ulterioare datei deschiderii procedurii insolvenței, cu încadrarea în termenul general de prescripție;

- dacă perioada de 3 luni anterior menționată se raportează exclusiv la data deschiderii procedurii insolvenței sau se poate raporta și la data intrării angajatorului în faliment, în situația în care dreptul de administrare al angajatorului nu a fost ridicat odată cu deschiderea procedurii de insolvență.

### II. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării

2. Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare (Legea nr. 200/2006) :

"Art. 15. - (1) Creanțele salariale prevăzute la art. 13 alin. (1) lit. a), c), d) și e) se suportă pentru o perioadă de 3 luni calendaristice.

(2) Perioada prevăzută la alin. (1) este perioada anterioară datei la care se solicită acordarea drepturilor și precedă sau succede datei deschiderii procedurii insolvenței.

(3) O altă solicitare privind plata creanțelor salariale poate fi făcută numai dacă perioada prevăzută la alin. (2) este mai mică de 3 luni."

3. Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.850/2006, cu modificările ulterioare (Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006) :

"Art. 7. - (1) În situația în care creanțele salariale ale angajatorului în stare de insolvență sunt anterioare lunii în care s-a deschis procedura insolvenței, perioada de 3 luni calendaristice prevăzută la art. 15 alin. (1) din lege precedă datei deschiderii procedurii.

(2) În situația în care creanțele salariale ale angajatorului în stare de insolvență sunt ulterioare lunii în care s-a deschis procedura insolvenței, perioada prevăzută la art. 15 alin. (1) din lege succede datei deschiderii procedurii."

### III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

4. Prin cererea formulată la data de 10 octombrie 2016 și înregistrată pe rolul Tribunalului Brașov cu nr. 4.833/62/2016, reclamanta, prin lichidator judiciar, a chemat în judecată pe pârâta Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Brașov, solicitând anularea dispoziției emise de aceasta

la data de 2 septembrie 2016 și obligarea pârâtei la calcularea și emiterea unei dispoziții de admitere a cererii având ca obiect stabilirea cuantumului și plata creanțelor salariale ale foștilor angajați ai societății aflate în faliment, aferente perioadei aprilie-iunie 2016.

5. În motivarea cererii s-a arătat că la data de 18 august 2016, prin cererea adresată Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Brașov, a solicitat, în calitate de lichidator judiciar al reclamantei societate comercială aflată în insolvență, plata creanțelor salariale aferente perioadei aprilie-iunie 2016 pentru foștii salariați ai acesteia de la Fondul de garantare pentru plata acestui tip de creanțe, constituit potrivit dispozițiilor Legii nr. 200/2006.

6. Prin dispoziția atacată s-a respins cererea reclamantei, față de faptul că perioada pentru care s-a solicitat plata creanțelor salariale, respectiv aprilie-iunie 2016, nu este perioadă care să preceadă sau să succedă datei deschiderii procedurii insolvenței împotriva reclamantei - 26 septembrie 2014.

7. În susținerea acțiunii, lichidatorul judiciar a invocat că agenția teritorială a interpretat nelegal prevederile Legii nr. 200/2006 și ale normelor metodologice și că dispozițiile art. 7 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006 trebuie interpretate extensiv, în sensul că toate creanțele salariale născute după data deschiderii procedurii insolvenței sunt creanțe care succedă datei deschiderii procedurii, iar nu restrictiv, în sensul că doar creanțele aferente primelor 3 luni care curg de la data deschiderii procedurii insolvenței pot fi plătite din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.

8. Pârâta a depus la dosar întâmpinare prin care a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată, arătând că perioada pentru care se solicită plata de la Fondul de garantare a creanțelor salariale, respectiv aprilie-iunie 2016, nu este perioadă care să preceadă sau să succedă datei deschiderii procedurii insolvenței împotriva societății reclamante (26 septembrie 2014) și, în acest sens, a invocat dispozițiile art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006 și art. 7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006.

9. Prin Sentința civilă nr. 345 din 8 martie 2017, Tribunalul Brașov a respins acțiunea, reținând că termenul de 3 luni calendaristice pentru care putea fi formulată cererea de stabilire a cuantumului și plata creanțelor care se suportă din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale este doar perioada care precedă sau succedă datei deschiderii procedurii insolvenței și că doar la această dată, respectiv 26 septembrie 2014, reclamanta trebuia să se raporteze.

10. Împotriva acestei sentințe a formulat recurs reclamanta, prin lichidatorul judiciar, solicitând modificarea în tot a sentinței primei instanțe și, pe cale de consecință, admiterea cererii de chemare în judecată și obligarea pârâtei la emiterea unei dispoziții privind calcularea și plata creanțelor ce se suportă din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.

11. În fața instanței de recurs, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Brașov a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile care să dea o dezlegare asupra modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006 coroborat cu art. 7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006.

#### IV. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

12. Prin încheierea de sesizare din data de 27 septembrie 2017, completul de judecată al Curții de Apel Brașov - Secția contencios administrativ și fiscal, investit cu judecata recursului, a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de faptul că de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006 coroborat cu art. 7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006 depinde soluționarea pe fond a cauzei.

13. Instanța de recurs a apreciat că problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre prealabilă. A mai reținut că problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor instanței supreme.

## V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

14. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost formulat punct de vedere asupra chestiunii de drept supuse judecării de către intimata-pârâtă Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Brașov, în sensul că:

- perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se situează în intervalul de referință de 3 luni imediat anterioare deschiderii procedurii de insolvență - 3 luni imediat ulterioare deschiderii procedurii de insolvență;

- perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se raportează exclusiv la data deschiderii procedurii insolvenței împotriva angajatorului, astfel cum aceasta este reglementată prin dispozițiile legilor speciale privind procedura insolvenței.

## VI. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

15. În opinia instanței de trimitere, dispozițiile art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006 coroborat cu art. 7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006 se interpretează în sensul că perioada pentru care Fondul de garantare preia creanțele salariale se raportează la data deschiderii procedurii de insolvență, iar, pe de altă parte, perioada de 3 luni pentru care se formulează cererea poate privi cele 3 luni anterioare sau cele 3 luni ulterioare datei deschiderii procedurii de insolvență, și nu oricare 3 luni care au precedat sau au succedat acestei date.

## VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

16. Din jurisprudența indicată și atașată la actul de sesizare, precum și din hotărârile judecătorești și opiniile teoretice transmise de instanțele naționale la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție au rezultat următoarele aspecte:

17. Opiniile au fost divergente, fie că perioada la care se referă art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006 poate cuprinde oricare 3 luni calendaristice anterioare sau ulterioare datei deschiderii procedurii insolvenței, cu încadrarea în termenul general de prescripție, fie că această perioadă trebuie să se situeze imediat înainte sau imediat după data deschiderii procedurii insolvenței.

18. De asemenea, opiniile au fost diferite și cu privire la momentul la care se poate raporta perioada de 3 luni anterior menționată, respectiv data deschiderii procedurii insolvenței sau data deschiderii procedurii de faliment, în situația în care dreptul de administrare al angajatorului nu a fost ridicat odată cu deschiderea procedurii insolvenței.

19. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 2.749/C/4.985/III-5/2017 din 20 decembrie 2017, a comunicat că, la nivelul Secției judiciare - Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

## VIII. Jurisprudența Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție

20. Nu au fost identificate decizii relevante referitor la chestiunea de drept în discuție.

## IX. Raportul asupra chestiunii de drept

21. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

22. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, opinia judecătorilor-raportori a fost că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006, cu modificările ulterioare, coroborate cu prevederile art. 7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.850/2006, cu modificările ulterioare, perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele

salariale ale angajatorului în insolvență, se situează în intervalul de referință de 3 luni imediat anterioare deschiderii procedurii de insolvență - 3 luni imediat ulterioare deschiderii procedurii de insolvență, iar perioada de 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăți creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se raportează exclusiv la data deschiderii procedurii insolvenței.

#### X. Înalta Curte de Casație și Justiție

23. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

24. În privința obiectului și a condițiilor sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- cauza să fie soluționată în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- lămurirea chestiunii de drept să fie esențială pentru soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

25. Se observă că sunt îndeplinite primele trei condiții de admisibilitate reglementate de textul legal, în sensul că litigiul se află în curs de judecată pe rolul Curții de Apel Brașov, investită în mod legal cu soluționarea în ultimă instanță a cauzei.

26. De asemenea se constată că este îndeplinită și cea de-a patra condiție de admisibilitate, problema de drept sesizată fiind esențială pentru soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, ridicând o reală problemă de interpretare a unor norme juridice pentru care se impune o rezolvare de principiu. De asemenea, chestiunea de drept ce face obiectul sesizării este susceptibilă de interpretări diferite care ar genera o practică neunitară, aspect ce rezultă inclusiv din opiniile teoretice exprimate de diferitele colective de judecători de la instanțele naționale.

27. Este îndeplinită și condiția noutății, aspectul vizând data adoptării actului normativ care cuprinde textele legale pe care se întemeiază sesizarea nefiind relevant în condițiile în care nu există o jurisprudență consacrată în aplicarea acestuia. Identificarea unor soluții jurisprudențiale, reduse ca număr, pronunțate de unele curți de apel, nu poate conduce la înlăturarea caracterului de noutate al chestiunii de drept ce face obiectul sesizării raportat la inexistența unei practici constante și conturate la nivel național.

28. Totodată, se observă că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra chestiunii de drept, iar aceasta nu face obiectul unui recurs în interesul legii.

29. În ceea ce privește obiectul sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, se constată că sesizarea nu excelează prin rigoare în modul de formulare a întrebărilor și, având în vedere jurisprudența anterioară, Înalta Curte de Casație și Justiție are obligația<sup>1</sup> de a analiza întregul conținut al actului de investire și jurisprudența atașată și de a stabili, în raport cu acestea, limitele investirii sale și necesitatea aplicării mecanismului de unificare a jurisprudenței.

<sup>1</sup> Obligație izvorâtă din jurisprudența sa constantă: Decizia nr. 18 din 5 octombrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în



Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 801 din 28 octombrie 2015; Decizia nr. 28 din 21 septembrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 16 octombrie 2015; Decizia nr. 18 din 17 octombrie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 6 aprilie 2017; Decizia nr. 16 din 18 septembrie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 924 din 24 noiembrie 2017.

30. Prin urmare, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită în prezenta cauză se impune a primi următoarea reformulare:

Dacă, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare, coroborate cu prevederile art. 7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.850/2006, cu modificările ulterioare:

- perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se situează în intervalul de referință de 3 luni imediat anterioare deschiderii procedurii de insolvență - 3 luni imediat ulterioare deschiderii procedurii de insolvență sau această perioadă poate cuprinde oricare 3 luni calendaristice raportate la data deschiderii procedurii de insolvență, anterior deschiderii procedurii, dar cu respectarea termenului general de prescripție sau ulterior deschiderii procedurii, până la închiderea acesteia;

- perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se raportează exclusiv la data deschiderii procedurii insolvenței sau se poate raporta și la data intrării angajatorului în faliment, în situația în care dreptul de administrare al angajatorului nu a fost ridicat odată cu deschiderea procedurii de insolvență.

31. Textele de lege la care se face referire au suscitât interpretări și aplicări diferite astfel:

32. Cu privire la prima întrebare, într-o opinie se apreciază că perioada de 3 luni pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, la care se referă art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006, este perioada care precedă sau succede imediat data deschiderii procedurii de insolvență. Cea de-a doua opinie exprimată este în sensul că perioada de 3 luni pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, la care se referă art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006, poate cuprinde oricare 3 luni calendaristice, anterioare datei deschiderii procedurii insolvenței, dar cu respectarea termenului general de prescripție sau ulterioare datei deschiderii procedurii insolvenței, până la închiderea acesteia. Unele instanțe nici nu au făcut referire la termenul de prescripție pentru recuperarea silită a creanței.

33. Cu privire la a doua întrebare, într-o opinie se apreciază că perioada de 3 luni pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență se raportează exclusiv la data deschiderii procedurii insolvenței. Cea de-a doua opinie exprimată este în sensul că perioada de 3 luni pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență se poate raporta și la data intrării angajatorului în faliment, în situația în care dreptul de administrare al angajatorului nu a fost ridicat odată cu deschiderea procedurii de insolvență.

34. Pentru lămurirea problemei se impune, în prealabil, a se face câteva observații cu privire la deschiderea procedurii de insolvență și la data deschiderii procedurii insolvenței.

35. Insolvența este reglementată prin Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25

iunie 2014, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 85/2014). Legea nr. 85/2014 a abrogat dispozițiile Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 21 aprilie 2006, cu modificările și completările ulterioare, secțiunile 1, 2 și 3 ale cap. III, cap. IV și art. 83 ale Legii nr. 503/2004 privind redresarea financiară, falimentul, dizolvarea și lichidarea voluntară în activitatea de asigurări, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 453 din 23 iulie 2013, cu modificările ulterioare, și Ordonanței Guvernului nr. 10/2004 privind falimentul instituțiilor de credit, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 30 ianuarie 2004, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 278/2004, cu modificările și completările ulterioare, acte normative care ultraactivează în procedurile de insolvență deschise până la data intrării în vigoare a Legii nr. 85/2014, în virtutea dispozițiilor art. 343 din acest din urmă act normativ, potrivit căruia procesele începute înainte de intrarea în vigoare a acestei legi rămân supuse legii aplicabile anterior acestei date. Legea nr. 85/2014 se aplică procedurilor de insolvență deschise după intrarea sa în vigoare (28 iunie 2014). Nu prezintă relevanță în soluționarea chestiunii de drept Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice, cu modificările ulterioare.

36. Atât actul normativ astăzi în vigoare, cât și actele normative pe care acesta le abrogă reglementează, ca principiu, un mecanism asemănător în deschiderea procedurii de insolvență.

37. Procedura de insolvență se poate deschide la cererea debitorului, a creditorilor, a Autorității de Supraveghere Financiară sau a Băncii Naționale a României, în condițiile prevăzute de lege.

38. Instanța investită cu o cerere de deschidere a procedurii de insolvență împotriva unui debitor poate deschide procedura generală de insolvență (prin care se deschide o perioadă de observație, urmată de procedura de reorganizare sau/și de procedura de faliment) sau poate deschide direct procedura de faliment împotriva debitorilor enumerați de art. 38 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 (dacă se cunoaște îndeplinirea condițiilor textului la data soluționării cererii introductive), a societăților de asigurare/reasigurare și a instituțiilor de credit (procedura simplificată fără perioada de observație).

39. Procedura generală urmărește, în principal, reorganizarea activității debitorului în insolvență, plata pasivului acestuia și reinsertia debitorului în viața economică și este definită de art. 5 pct. 46 din Legea nr. 85/2014 astfel: procedura generală reprezintă procedura de insolvență prevăzută de prezenta lege, prin care un debitor care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 38 alin. (1), fără a le îndeplini simultan și pe cele de la art. 38 alin. (2), intră, după perioada de observație, succesiv, în procedura de reorganizare judiciară și în procedura falimentului sau, separat, numai în reorganizare judiciară ori doar în procedura falimentului.

40. Din definiție reiese că procedura generală, atunci când, cel puțin teoretic, există o șansă de reorganizare, parcurge cel puțin două etape, și anume: perioada de observație - care este obligatorie (în care se decide soarta afacerii debitorului - reorganizarea sau falimentul) urmată, după caz, de una sau două etape, astfel: a) o procedură de reorganizare care se poate finaliza prin reorganizarea activității debitorului și stingerea pasivului conform programului de plată a creanțelor cuprins în plan, urmată de închiderea procedurii de reorganizare; b) o procedură de reorganizare care se poate finaliza cu conversia reorganizării în faliment (încetarea procedurii de reorganizare și trecerea la faliment), în cazul în care reorganizarea eșuează, urmând lichidarea bunurilor din avere și plata creanțelor, finalizată cu închiderea procedurii de faliment; c) o procedură de faliment constând în lichidarea bunurilor din avere și plata creanțelor, finalizată cu închiderea procedurii de faliment, atunci când nu s-a depus un plan de reorganizare sau niciun plan din cele depuse nu a fost confirmat.

41. Potrivit dispozițiilor art. 5 pct. 25 din Legea nr. 85/2014, data deschiderii procedurii reprezintă:

"a) în cazul cererii debitorului de deschidere a procedurii, data pronunțării încheierii judecătorului-sindic, prevăzută la art. 71;

b) în cazul cererii creditorului de deschidere a procedurii, data pronunțării sentinței judecătorului-sindic, prevăzută la art. 72;

c) în cazul insolvenței transfrontaliere, momentul la care hotărârea de deschidere a procedurii produce efecte, chiar dacă aceasta nu are caracter definitiv;"

42. În materia insolvenței "data deschiderii procedurii" este chiar data pronunțării sentinței sau încheierii prin care judecătorul-sindic, analizând cererea introductivă, dispune deschiderea procedurii, chiar dacă aceasta nu este definitivă, în virtutea caracterului său executoriu, întrucât de la această dată debitorul este sub controlul instanței și de la aceeași dată se produc toate efectele deschiderii procedurii.

43. Particularizând dispozițiile mai sus arătate, procedura generală de insolvență este marcată, ca moment de început, de încheierea judecătorului-sindic de deschidere a procedurii generale de insolvență, la cererea debitorului, pronunțată în condițiile art. 71 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, respectiv de sentința judecătorului-sindic de deschidere a procedurii generale de insolvență la cererea creditorului/creditorilor, pronunțată în condițiile art. 72 alin. (6) din Legea nr. 85/2014. Deci, data deschiderii procedurii generale de insolvență este data pronunțării acestor hotărâri (încheiere sau sentință, după caz).

44. Procedura falimentului, astfel cum este definită de art. 5 pct. 45 din Legea nr. 85/2014, este procedura de insolvență, concursuală, colectivă și egalitară, care se aplică debitorului în vederea lichidării averii acestuia pentru acoperirea pasivului, urmată de radierea debitorului din registrul în care este înmatriculat.

45. Intrarea în procedura falimentului se poate face din procedura generală, ca urmare a nedelegerii sau neconfirmării unui plan de reorganizare (după parcurgerea perioadei de observație) sau ca urmare a conversiei reorganizării în faliment (încetarea procedurii de reorganizare și trecerea la faliment) prin nereușita reorganizării sau din procedura simplificată.

46. Potrivit dispozițiilor art. 5 pct. 47 din Legea nr. 85/2014, procedura simplificată reprezintă procedura de insolvență prevăzută de această lege, prin care debitorul care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 38 alin. (2) intră direct în procedura falimentului, fie odată cu deschiderea procedurii insolvenței, fie după o perioadă de observație de maximum 20 de zile, perioadă în care vor fi analizate elementele prevăzute la art. 38 alin. (2) lit. c) și d). Potrivit definiției, procedura simplificată poate fi de două feluri: procedura simplificată fără perioada de observație, când judecătorul-sindic deschide direct procedura de faliment [ca urmare a faptului că informațiile prevăzute de art. 38 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 îi sunt cunoscute la data soluționării cererii de deschidere a procedurii sau când debitorul este o instituție de credit sau o societate de asigurare/reasigurare, entități care nu se pot reorganiza] și procedura simplificată cu perioada de observație, când judecătorul-sindic deschide procedura, urmată de o perioadă de observație, dar, după întocmirea raportului prevăzut de art. 92 din Legea nr. 85/2014 de către administratorul judiciar desemnat, se constată că sunt îndeplinite condițiile pentru deschiderea procedurii simplificate prevăzute de art. 38 alin. (2) și deschide procedura de faliment după aprobarea acestui raport (această perioadă de observație, scurtă, nu se confundă cu perioada de observație din procedura generală).

47. Un debitor poate ajunge în procedura falimentului în trei modalități: direct, prin deschiderea procedurii de faliment (procedura simplificată fără perioada de observație); după parcurgerea perioadei de observație în procedura simplificată, când se constată că nu există premisele și condițiile prevăzute de lege pentru reorganizare (procedura simplificată cu perioada de observație); din procedura generală (când nu se confirmă niciun plan de reorganizare sau prin conversia reorganizării în faliment, ca urmare a nereușitei planului de reorganizare).

48. Particularizând dispozițiile art. 5 pct. 25 din Legea nr. 85/2014, coroborate cu dispozițiile art. 145 din același act normativ, procedura falimentului este marcată ca moment de început:



- de încheierea judecătorului-sindic de deschidere direct a procedurii de faliment, la cererea debitorului, pronunțată în condițiile art. 71 alin. (1) Legea nr. 85/2014;

- de sentința judecătorului-sindic de deschidere direct a procedurii de faliment, la cererea creditorului/creditorilor, pronunțată în condițiile art. 72 alin. (6) din Legea nr. 85/2014;

- de sentința sau, după caz, încheierea judecătorului-sindic de deschidere a procedurii falimentului, fie din procedura generală (după parcurgerea perioadei de observație sau prin conversia reorganizării în faliment), fie din procedura simplificată (cu perioada de observație, după aprobarea raportului prevăzut de art. 92), pronunțată în condițiile art. 145 din Legea nr. 85/2014.

49. Data deschiderii procedurii de faliment este data pronunțării acestor hotărâri (încheiere sau sentință, după caz).

50. Uneori "data deschiderii procedurii de faliment" are aceeași semnificație cu "data deschiderii procedurii" în sensul art. 5 pct. 25 din Legea nr. 85/2014, și anume, atunci când se deschide direct procedura de faliment, ca soluție a cererii introductive.

51. Ceea ce interesează în rezolvarea chestiunii de drept supuse prezentei analize este "data deschiderii procedurii" care, potrivit legii române, este data pronunțării:

- încheierii judecătorului-sindic de deschidere a procedurii generale de insolvență, la cererea debitorului, pronunțată în condițiile art. 71 alin. (1) din Legea nr. 85/2014;

- sentinței judecătorului-sindic de deschidere a procedurii generale de insolvență, la cererea creditorului/creditorilor, pronunțată în condițiile art. 72 alin. (6) din Legea nr. 85/2014;

- încheierii judecătorului-sindic de deschidere direct a procedurii de faliment (procedura simplificată fără perioada de observație) la cererea debitorului, pronunțată în condițiile art. 71 alin. (1) din Legea nr. 85/2014;

- sentinței judecătorului-sindic de deschidere direct a procedurii de faliment (procedura simplificată fără perioada de observație), pronunțată în condițiile art. 72 alin. (6) din Legea nr. 85/2014;

- hotărârii judecătorului-sindic de deschidere a procedurii de faliment a societății de asigurare/reasigurare la cererea debitorului, creditorilor sau a Autorității de Supraveghere Financiară, pronunțată în condițiile art. 250 și art. 262 din Legea nr. 85/2014;

- hotărârii judecătorului-sindic de deschidere a procedurii de faliment a instituției de credit, la cererea debitorului, creditorilor sau a Băncii Naționale a României, pronunțată în condițiile art. 221 din Legea nr. 85/2014.

52. Hotărârea (sentință sau încheiere, după caz) judecătorului-sindic de deschidere a procedurii falimentului, după parcurgerea perioadei de observație, din procedura generală sau simplificată sau prin conversia reorganizării în faliment, nu poate fi privită din punctul de vedere al legii române ca data deschiderii procedurii, ci ca un act de procedură care marchează deschiderea unei alte etape a procedurii insolvenței.

53. Ca regulă generală, soluționând cererea introductivă, instanța deschide procedura generală de insolvență și numai prin excepție direct procedura de faliment (procedura simplificată fără perioada de observație).<sup>2</sup>

<sup>2</sup> Procedura de faliment (procedura simplificată fără perioada de observație) se deschide împotriva societăților de asigurare/reasigurare; instituțiilor de credit; profesioniștilor persoane fizice supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului, cu excepția celor care exercită profesii liberale (titularilor întreprinderilor individuale; membrilor întreprinderii familiale, persoanelor fizice autorizate); profesioniștilor persoane juridice dizolvate; debitorilor care și-au declarat prin cererea introductivă intenția de intrare în faliment; oricărei alte persoane care desfășoară activități specifice profesioniștilor, care nu a obținut autorizarea cerută de lege pentru exploatarea unei întreprinderi și

nu este înregistrată în registrele speciale de publicitate; profesioniștilor, astfel cum sunt definiți de art. 3 din Codul civil, care se află în una dintre următoarele ipoteze: nu dețin niciun bun în patrimoniul lor; actele constitutive sau documentele contabile nu pot fi găsite; administratorul nu poate fi găsit; sediul social/profesional nu mai există sau nu corespunde adresei din registrul comerțului și aceste împrejurări sunt cunoscute de judecătorul-sindic la data soluționării cererii introductive.

54. Ca principiu, toate creanțele debitorului în insolvență se plătesc din averea acestuia, în măsura convenită în programul de plăți, ce face parte integrantă din planul de reorganizare confirmat sau, în măsura în care sumele obținute din valorificarea bunurilor sunt suficiente, în faliment. Prin excepție, anumite creanțe sunt preluate și plătite din fonduri speciale: Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale (Legea nr. 200/2006), Fondul de garantare a depozitelor bancare (Legea nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 918 din 11 decembrie 2015), Fondul de garantare a asiguraților (Legea nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 550 din 24 iulie 2015).

55. Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare, transpune Directiva 80/987/CEE a Consiliului din 20 octombrie 1980 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la protecția salariaților în cazul insolvenței angajatorului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L. 283 din 28 octombrie 1980, cu modificările aduse prin Directiva 2002/74/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L. 270 din 8 octombrie 2002.

56. Directiva 80/987/CEE a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2002/74/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a fost abrogată prin Directiva 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L283 din 28 octombrie 2008, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre în ce privește termenele de transpunere în dreptul național și de aplicare a directivelor menționate în anexa 1 partea C.

57. În prezent se aplică Directiva 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului, care a intrat în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

58. Potrivit articolului 3 din Directiva 80/987/CEE, astfel cum era modificată prin Directiva 2002/74/CE, la data adoptării Legii nr. 200/2006, "Creanțele preluate de instituția de garantare sunt drepturile salariale neplătite referitoare la o perioadă care precedă și/sau, după cum este cazul, succedă o dată stabilită de statele membre". Această reglementare este identică și în cuprinsul articolului 3 din actuala Directivă 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

59. Directiva 80/987/CEE, astfel cum era modificată prin Directiva 2002/74/CE, și era în vigoare la data transunerii în legea română, prevedea posibilitatea statelor membre de a limita obligația de plată pentru instituțiile de garantare și recomanda statelor, prin articolul 4, două modalități de limitare: "(1) Statele membre au posibilitatea de a limita obligația de plată prevăzută la articolul 3 pentru instituțiile de garantare. (2) În cazul în care statele membre își exercită dreptul prevăzut la alineatul (1), acestea specifică durata perioadei pentru care drepturile salariale neachitate urmează să fie plătite de către instituția de garantare. Aceasta însă nu poate fi mai scurtă decât perioada care acoperă remunerația pentru ultimele trei luni ale raportului de muncă care precedă sau succedă data menționată la articolul 3. Statele membre pot include această perioadă minimă de trei luni într-o perioadă de referință a cărei durată nu poate fi mai mică de șase luni. Statele membre care prevăd o perioadă de referință de cel puțin 18 luni pot limita durata perioadei pentru care drepturile salariale neachitate urmează să fie plătite de către instituția de garantare la opt săptămâni. În acest caz, pentru

calculul perioadei minime se folosesc perioadele care sunt cele mai favorabile salariatului. (3) De asemenea, statele membre pot stabili plafoane ale plăților efectuate de instituțiile de garantare. Aceste plafoane nu se pot situa mai jos de un nivel compatibil din punct de vedere social cu obiectivul social al prezentei directive. În cazul în care statele membre recurg la această posibilitate, acestea informează Comisia asupra metodelor folosite pentru stabilirea plafonului." Articolul 4 din actuala Directivă 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului reglementează în același mod aceste limitări.

60. Întrucât actul normativ european dă posibilitatea statelor membre ca în actul normativ de transpunere a directivei în dreptul intern să limiteze obligația de garantare prin una dintre cele două modalități de protecție a salariaților prevăzute de directivă, legiuitorul român a adoptat soluția prevăzută la alineatul (2) varianta 1 din articolul 4 din directivă, și anume: "(2) În cazul în care statele membre își exercită dreptul prevăzut la alineatul (1), acestea specifică durata perioadei pentru care drepturile salariale neachitate urmează să fie plătite de către instituția de garantare. Aceasta însă nu poate fi mai scurtă decât perioada care acoperă remunerația pentru ultimele trei luni ale raportului de muncă care precedă sau succede data menționată la articolul 3. Statele membre pot include această perioadă minimă de trei luni într-o perioadă de referință a cărei durată nu poate fi mai mică de șase luni."

61. Astfel, Legea nr. 200/2006 a prevăzut în art. 15 următoarele: "(1) Creanțele salariale prevăzute la art. 13 alin. (1) lit. a), c), d) și e) se suportă pentru o perioadă de 3 luni calendaristice. (2) Perioada prevăzută la alin. (1) este perioada anterioară datei la care se solicită acordarea drepturilor și precedă sau succede datei deschiderii procedurii insolvenței. (3) O altă solicitare privind plata creanțelor salariale poate fi făcută numai dacă perioada prevăzută la alin. (2) este mai mică de 3 luni."

62. Legea română a asigurat plata creanțelor salariale prin Fondul de garantare pentru o perioadă maximă de 3 luni calendaristice, care poate fi plasată într-o perioadă de referință care poate cuprinde 3 luni anterioare datei deschiderii procedurii și 3 luni ulterioare datei deschiderii procedurii. Aceste creanțe pot fi solicitate și plătite de Fondul de garantare numai după ce ele au devenit scadente ["Perioada prevăzută la alin. (1) este perioada anterioară datei la care se solicită acordarea drepturilor (...)].

63. Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.850/2006, cu modificările ulterioare, nu fac decât să explicitizeze ce înseamnă creanțe salariale care "precedă" sau "succedă" datei deschiderii procedurii. Creanțele care "precedă" datei deschiderii procedurii sunt, potrivit normelor metodologice, creanțele salariaților angajatorului în stare de insolvență anterioare lunii în care s-a deschis procedura insolvenței, creanțe care din punctul de vedere al legii insolvenței sunt creanțe anterioare deschiderii procedurii, se înscriu în tabelele de creanțe și se plătesc în insolvență, din averea debitorului, cu prioritate, conform programului de plată în reorganizare sau potrivit dispozițiilor art. 161 pct. 3 din Legea nr. 85/2014 în faliment. Creanțele care "succedă" datei deschiderii procedurii sunt creanțele salariaților angajatorului în stare de insolvență ulterioare lunii în care s-a deschis procedura insolvenței, creanțe care din punctul de vedere al legii insolvenței sunt creanțe ulterioare deschiderii procedurii, rezultând din continuarea activităților curente în perioada de observație, în condițiile art. 87 din Legea nr. 85/2014, și se plătesc în insolvență, din averea debitorului, ca urmare a unei cereri de plată ce va fi analizată de administratorul judiciar, fără ca aceste creanțe să fie înscrise în tabelul de creanțe, potrivit dispozițiilor art. 75 alin. (3) din Legea nr. 85/2014, sau sunt creanțe rezultând din activitățile legate de închiderea activității și conservarea bunurilor în perioada de faliment și se plătesc din averea debitorului, de asemenea potrivit dispozițiilor art. 161 pct. 3 din Legea nr. 85/2014.

64. Nu poate fi ignorat nici argumentul ce rezultă din definiția verbelor "a preceda", respectiv, "a succeda" dată de "Dicționarul explicativ al limbii române" (DEX). Potrivit dicționarului, termenii au următoarele semnificații: PRECEDA, (vb.) A exista, a se produce înainte de altceva în timp; a se afla, a se găsi înainte de altceva sau de altcineva în spațiu, într-o ierarhie etc.; SUCCEDA, (vb.) A

urma imediat după altcineva sau după altceva (în spațiu, în timp). (Sursa: Dicționarul explicativ al limbii române, ediția a II-a | Permalink)

65. Ca atare, la prima întrebare, răspunsul nu poate fi decât că perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se situează în intervalul de referință de 3 luni imediat anterioare deschiderii procedurii de insolvență - 3 luni imediat ulterioare deschiderii procedurii de insolvență.

66. Această reglementare și interpretare respectă și scopul Directivei 80/987/CEE, astfel cum era modificată prin Directiva 2002/74/CE, la data adoptării Legii nr. 200/2006, scop prevăzut la punctul 2 din preambul, respectiv "Directiva 80/987/CEE urmărește să asigure un grad minim de protecție a salariaților în cazul insolvabilității angajatorului. În acest scop, directiva obligă statele membre să constituie un organism care să garanteze plata drepturilor salariale neachitate respectivilor salariați". Directiva nu urmărește ca Fondul de garantare să preia toate creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, ci doar ca statele să asigure un grad minim de protecție a salariaților. Și actuala Directivă 2008/94/CE urmărește același scop.

67. Interpretarea propusă respectă și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene care, prin Hotărârea din 10 iulie 1997 pronunțată în Cauza C-373/95 Federica Maso și alții, paragraful 62, a statuat că din obiectivul directivei rezultă că perioada de trei luni la care se referă remunerația garantată de articolul 4 alineatul (2) este exprimată în lunile care se desfășoară în timp, ce reprezintă o perioadă de timp între ziua lunii care corespunde evenimentului menționat la articolul 4 alineatul (2) din directivă și aceeași zi din a treia lună precedentă. De asemenea, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, prin Hotărârea din 28 noiembrie 2013, pronunțată în Cauza C-309/12 Maria Albertina Gomes Viana Novo și alții, a statuat că Directiva 80/987/CEE, în versiunea inițială și cu modificările ulterioare, urmărește asigurarea pentru toți lucrătorii salariați a unei protecții minime la nivelul Uniunii Europene în caz de insolvabilitate a angajatorului prin plata creanțelor neachitate izvorâte din contracte de muncă sau din raporturi de muncă și care privesc salarizarea aferentă unei perioade determinate (paragraful 20). Astfel cum reiese din jurisprudența Curții amintită la paragraful 20 menționat, Directiva 80/987/CEE, cu modificările ulterioare, urmărește numai o protecție minimă a lucrătorilor salariați în caz de insolvabilitate a angajatorului acestora. Dispozițiile referitoare la posibilitatea statelor membre de a limita garanția din partea lor demonstrează că sistemul instituit de Directiva 80/987/CEE, cu modificările ulterioare, ține seama de capacitatea financiară a acestor state și urmărește să protejeze echilibrul financiar al instituțiilor lor de garantare (paragraful 29).

68. Numai dacă legiuitorul român ar fi adoptat a doua modalitate de limitare a garantării creanțelor salariale la care face referire directiva, perioada de referință în care puteau fi situate cele 3 luni în care Fondul de garantare putea prelua creanțele salariale ale debitorului în insolvență s-ar fi întins pe o durată de timp mai lungă, dar și aceasta trebuia delimitată în timp, neputându-se situa oricând anterior deschiderii procedurii, cu atât mai puțin fără respectarea termenului de prescripție (deoarece creanțele pentru care a intervenit prescripția nu sunt înscrise la masa pasivă în insolvență), sau oricând ulterior deschiderii procedurii, până la închiderea acesteia, deoarece statele, în lumina normei comunitare, nu sunt obligate să preia, prin instituția de garantare, toate creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, având în vedere scopul normei comunitare de asigurare a unui grad minim de protecție a salariaților în cazul insolvabilității angajatorului.

69. Cu privire la cea de-a doua întrebare ce face obiectul sesizării - dacă perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se raportează exclusiv la data deschiderii procedurii insolvenței sau se poate raporta și la data intrării angajatorului în faliment, în situația în care dreptul de administrare al angajatorului nu a fost ridicat odată cu deschiderea procedurii de insolvență, se impun următoarele precizări:

70. Așa cum s-a arătat anterior (paragrafele 36-53), ceea ce interesează în rezolvarea chestiunii de drept supuse prezentei analize este "data deschiderii procedurii".



71. Întrucât hotărârea judecătorului-sindic de deschidere a procedurii falimentului, după parcurgerea perioadei de observație, fie din procedura generală, fie din procedura simplificată (cu perioada de observație) sau prin conversia reorganizării în faliment, nu poate fi privită din punctul de vedere al Legii nr. 85/2014 ca "data deschiderii procedurii", ci ca un act de procedură care marchează deschiderea unei alte etape a procedurii insolvenței, iar Legea nr. 200/2006 a stabilit ca dată de raportare "data deschiderii procedurii", răspunsul la cea de-a doua întrebare ce face obiectul sesizării este că perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se raportează exclusiv la data deschiderii procedurii insolvenței, care poate fi data pronunțării: încheierii judecătorului-sindic de deschidere a procedurii generale de insolvență, la cererea debitorului, pronunțată în condițiile art. 71 alin. (1) din Legea nr. 85/2014; sentinței judecătorului-sindic de deschidere a procedurii generale de insolvență, la cererea creditorului/creditorilor, pronunțată în condițiile art. 72 alin. (6) din Legea nr. 85/2014; încheierii judecătorului-sindic de deschidere direct a procedurii de faliment (procedura simplificată fără perioada de observație) la cererea debitorului, pronunțată în condițiile art. 71 alin. (1) din Legea nr. 85/2014; sentinței judecătorului-sindic de deschidere direct a procedurii de faliment (procedura simplificată fără perioada de observație), pronunțată în condițiile art. 72 alin. (6) din Legea nr. 85/2014; hotărârii judecătorului-sindic de deschidere a procedurii de faliment a societății de asigurare/reasigurare la cererea debitorului, creditorilor sau a Autorității de Supraveghere Financiară, pronunțată în condițiile art. 250 și 262 din Legea nr. 85/2014; hotărârii judecătorului-sindic de deschidere a procedurii de faliment a instituției de credit, la cererea debitorului, creditorilor sau a Băncii Naționale a României, pronunțată în condițiile art. 221 din Legea nr. 85/2014.

72. Faptul că dreptul de administrare al debitorului nu a fost ridicat odată cu deschiderea procedurii generale de insolvență sau odată cu deschiderea procedurii simplificate de insolvență cu perioada de observație nu prezintă relevanță în stabilirea datei de referință. Perioada de preluare a creanțelor se raportează doar la data de referință, care este "data deschiderii procedurii".

73. Ridicarea dreptului de administrare al debitorului în perioada de observație, în condițiile art. 85 din Legea nr. 85/2014, sau odată cu trecerea la faliment, în condițiile art. 145 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, este doar o condiție pentru preluarea și plata creanțelor de către Fondul de garantare, care se adaugă condiției să se fi dispus deschiderea procedurii de insolvență. Condiția ridicării dreptului de administrare are o rațiune, constând în aceea că, atât timp cât debitorul are dreptul de administrare și își continuă activitatea, cel puțin teoretic, are posibilitatea plății creanțelor salariale și ale celorlalți creditori. Se impune a se face distincția între condițiile (cumulative) pentru preluarea și plata creanțelor de către Fondul de garantare (deschiderea procedurii de insolvență și ridicarea dreptului de administrare al debitorului) și limitele în care Fondul de garantare preia creanțele angajatorului în insolvență (pentru o perioadă de maximum 3 luni, cuprinse în intervalul de 3 luni anterioare datei deschiderii procedurii - 3 luni ulterioare datei deschiderii procedurii).

74. Relevantă în susținerea acestei interpretări este și Hotărârea din 18 aprilie 2013, pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Cauza C-247/12 Meliha Veli Mustafa, potrivit căreia Directiva 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului trebuie să fie interpretată în sensul că nu obligă statele membre să prevadă garanții pentru creanțele salariale în fiecare etapă a procedurii de insolvență a angajatorului lor. În particular, directiva menționată nu se opune posibilității ca statele membre să prevadă o garanție numai pentru creanțele lucrătorilor născute înainte de transcrierea în Registrul Comerțului a hotărârii de deschidere a procedurii de reorganizare judiciară, chiar dacă prin această hotărâre nu se dispune încetarea activităților angajatorului.

75. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,



# ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

D E C I D E:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov - Secția contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 4.833/62/2016, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare, coroborate cu prevederile art. 7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.850/2006, cu modificările ulterioare, stabilește că:

- perioada de maximum 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se situează în intervalul de referință de 3 luni imediat anterioare deschiderii procedurii de insolvență - 3 luni imediat ulterioare deschiderii procedurii de insolvență;

- perioada de 3 luni, pentru care Fondul de garantare poate prelua și plăti creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, se raportează exclusiv la data deschiderii procedurii insolvenței.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 5 martie 2018.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE  
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,  
Mihaela Lorena Mitroi